

UCHWAŁA NR PR.0004.2.2021
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA
z dnia 28.01.2021r.

**w sprawie przyjęcia „Programu rozwoju pieczy zastępczej
w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”**

Na podstawie art. 12 pkt 11, art. 92 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 920) w związku z art. 180 pkt 1 oraz art. 182 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 821)

na wniosek Prezydenta Miasta

Rada Miasta Ruda Śląska

uchwała:

§ 1. Przyjąć powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej pod nazwą „Program rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ruda Śląska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

Aleksandra Skowronek

UZASADNIENIE

Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, należy do zadań własnych powiatu (art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Rada Miasta biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej uchwała 3-letni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej.

Uchwalenie „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023” stanowi realizację nałożonych na powiat ustawowych obowiązków, o których mowa powyżej.

Podjęcie uchwały uznać należy za zasadne i konieczne.

Zastępca
Prezydenta Miasta
H.
Anna Krzysteczko

Załącznik

do Uchwały nr PR.0007.2.2021

Rady Miasta Ruda Śląska

z dnia 28.01.2021r.

**PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W MIEŚCIE RUDA ŚLĄSKA
NA LATA 2021-2023**

Spis treści

Lp.	Nazwa	Numery stron
1	Wprowadzenie	3
2	Realizacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2018-2020	4
3	Diagnoza systemu pieczy zastępczej wynikająca z analizy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2018-2020	9
4	Założenia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023	12
5	Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021 - 2023	13
6	Wytyczne do Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023	14
7	Monitoring i ewaluacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023	17

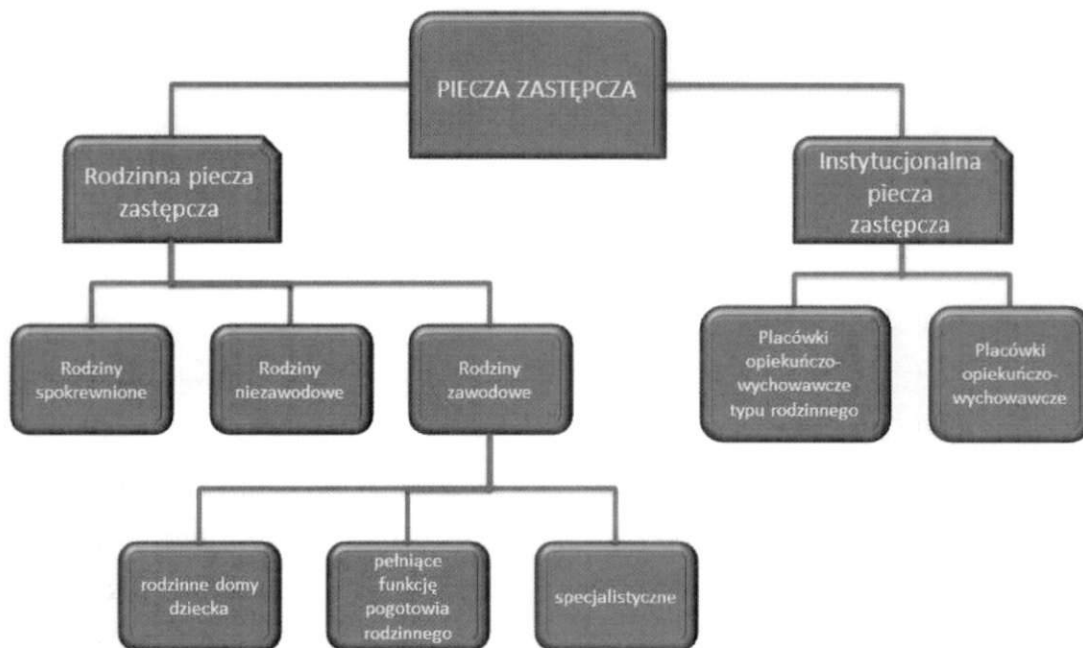
1. WPROWADZENIE

Zgodnie ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Ruda Śląska Nr SP.0050.2.398.2011 z dnia 14 listopada 2011 roku, został wyznaczony do pełnienia funkcji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska. Przepis art. 180 pkt 1 ww. ustawy nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Mając na uwadze powyższe, jednym z ważnych zadań Miasta jest skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, która może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z rodziną. Wyrazem realizacji tego kierunku oraz przepisów powyżej cytowanej ustawy jest niniejszy program: „PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE RUDA ŚLĄSKA NA LATA 2021 -2023”.

Program został przygotowany przede wszystkim w oparciu o diagnozę rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie Miasta Ruda Śląska w latach 2018-2020 oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczania dzieci poza rodzinami biologicznymi. Przy opracowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano m.in.: sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz sprawozdania i informacje własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Opieka zastępcza skierowana jest do dzieci, którym rodzina naturalna nie zapewnia bezpośredniej opieki i wychowania. Dziecku, które musi znaleźć się poza rodziną należy stworzyć odpowiednie zbliżone do rodzinnych warunki, bez względu na jaki okres trafia do pieczy zastępczej. Prawo dziecka do stabilnego środowiska wychowawczego, do utrzymania kontaktów z rodziną, w tym prawo do powrotu do rodziny naturalnej, stanowi główny obowiązek realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Organizatorem Pieczy Zastępczej w Rudzie Śląskiej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, realizujący zadania gminy i powiatu. Działania te wynikają z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Opieka nad dzieckiem może być zapewniona poprzez umieszczenie w różnych formach pieczy zastępczej, co obrazuje poniższy schemat:

2. Realizacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2018-2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Ruda Śląska, pełni rolę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W związku z powyższym, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, zadaniami organizatora zajmują się Dział Pieczy Zastępczej oraz Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem.

Do zadań Działu Pieczy Zastępczej należy w szczególności: prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, organizowanie szkoleń dla kandydatów i rodzin zastępczych, ocena rodzin zastępczych, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej, konsultowanie okresowych ocen pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, prowadzenie pomocy psychologicznej dla dzieci i rodziców zastępczych, wspieranie usamodzielnianych wychowanków. Istotne znaczenie w pracy Działu ma stały kontakt z rodzinami zastępczymi w celu rozwiązywania bieżących problemów i wspierania rodzin oraz analizowanie aktualnej sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Do zadań Działu Obsługi i Finansowania Opieki nad dzieckiem należy m.in. finansowanie świadczeń pieniężnych rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dla dzieci z terenu Miasta, finansowanie pomocy przyznawanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, opracowywanie porozumień w sprawie umieszczenia i ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Bardzo istotnym i trudnym zadaniem jest prowadzenie postępowań

administracyjnych związanych z odpłatnością rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Na podstawie realizacji Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Rudzie Śląskiej na lata 2018-2020, Miasto Ruda Śląska aktualnie dysponuje następującymi zasobami tworzącymi system pieczy zastępczej:

1. Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Rudzie Śląskiej, który z dniem 1 października 2018 r. uległ reorganizacji. Zgodnie z zaleceniami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach zaistniała konieczność dostosowania pod względem formalno - prawnym działalności Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Rudzie Śląskiej do obowiązujących przepisów prawa. Ośrodek jako placówka opiekuńczo - wychowawcza przestał spełniać standardy w zakresie liczby miejsc - ogólna liczba miejsc wynosiła 60. Zgodnie z art. 95 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówce opiekuńczo - wychowawczej można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

W strukturze Ośrodka do dnia 30.09.2018 r. działało sześć Mieszkań Socjalizacyjnych na bazie których, z dniem 01.10.2018 r., zostało utworzonych 5 Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych oraz Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie (2 - dzielnica Bielszowice, 1 - dzielnica Bykowina, 2 - dzielnica Wirek, 1 - dzielnica Ruda). Do obsługi ekonomiczno - administracyjnej i organizacyjnej wyżej wymienionych placówek utworzono jednostkę pod nazwą Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych.

2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego działające pod nazwą Rodzinne Domy Dziecka. Obecnie w Mieście funkcjonują 3 Rodzinne Domy Dziecka, które znajdują się w dzielnicach: Halemba, Bielszowice i Wirek. Dwa z nich powstały w 1981 roku, a ostatni w 2004 roku. Rodzinne Domy Dziecka dysponują łącznie 24 miejscami.
3. Dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, prowadzone przez Ośrodek Święta Elżbieta w Rudzie Śląskiej dzielnicy Wirek. Każda z placówek dysponuje 12 miejscami - łącznie obie placówki dysponują 24 miejscami.

Ilość dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Ruda Śląska w latach 2018-2020

<i>Placówka</i>	<i>2018r.</i>	<i>2019r.</i>	<i>2020r.</i>
Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	86	82	72
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	10	11	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	10	13	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	14	10	10
Ośrodek Święta Elżbieta w Rudzie Śląskiej	26	28	26
ŁĄCZNIE	146	144	126

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze mogą przyjmować kolejne dzieci powyżej swej dopuszczalnej liczby miejsc jedynie za zezwoleniem wojewody.

4. W Rudzie Śląskiej funkcjonują następujące formy rodzin zastępczych:

<i>Ilość rodzin zastępczych na terenie Miasta Ruda Śląska w latach 2018-2020</i>				
<i>Formy rodzin zastępczych</i>		<i>2018r.</i>	<i>2019r.</i>	<i>2020r.</i>
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem:		154	153	154
Rodziny zastępcze niezawodowe:		51	58	57
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:		18	18	16
a.	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego:	3	4	4
b.	rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne:	1	1	0
c.	rodzinne domy dziecka:	1	1	1
ŁĄCZNIE		223	229	227

<i>Ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Ruda Śląska w latach 2018-2020</i>				
<i>Formy rodzin zastępczych</i>		<i>2018r.</i>	<i>2019r.</i>	<i>2020r.</i>
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem:		201	200	203
Rodziny zastępcze niezawodowe:		63	74	68
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:		108	104	109
a.	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego:	51	55	55
b.	rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne:	2	2	0
c.	rodzinne domy dziecka:	7	6	6
ŁĄCZNIE		372	378	380

5. W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, piecza zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej. W 2018 roku istniało 8 rodzin pomocowych w których przebywało 11 dzieci, w 2019 roku 16 rodzin, którym powierzono 25 dzieci, a w 2020 roku w 9 rodzinach pomocowych umieszczono 19 dzieci.

6. Istotne znaczenie dla systemu pieczy zastępczej w naszym Mieście mają zawierane porozumienia (umowy) między jednostkami samorządu terytorialnego, które dotyczą umieszczania dzieci, poza terenem Miasta Ruda Śląska, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub w rodzinach zastępczych. Powyższe umowy mają charakter cywilnoprawny, a w szczególności określają warunki przyjęcia dziecka oraz zwrotu wydatków na ich opiekę i wychowanie. Równocześnie strony porozumień (umów) zobowiązują się zgodnie współdziałać przy wykonywaniu tych porozumień, udzielając sobie koniecznych

informacji i wyjaśnień, w szczególności udostępniać dokumentację wskazującą podstawę ustalenia prawa do świadczeń. W latach 2018-2020 w 13 placówkach opiekuńczo-wychowawczych, poza Miastem Ruda Śląska, umieszczono 15 dzieci, natomiast ilość dzieci zabezpieczonych w rodzinnej pieczy zastępczej przebywających na terenie innych powiatów obrazuje poniższa tabela:

<i>Ilość rodzin oraz dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem Miasta Ruda Śląska w latach 2018-2020</i>			
<i>Formy rodzin zastępczych</i>	<i>Ilość rodzin / dzieci w 2018r.</i>	<i>Ilość rodzin / dzieci w 2019r.</i>	<i>Ilość rodzin / dzieci w 2020r.</i>
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem:	16/21	19/24	19/27
Rodziny zastępcze niezawodowe:	24/29	20/28	22/28
Rodziny zastępcze zawodowe:	10/21	9/19	10/18
ŁĄCZNIE	50/71	48/71	51/73

Stosowne porozumienia pomiędzy powiatami są również zawierane w przypadku, gdy na terenie Miasta Ruda Śląska przebywają w rodzinach zastępczych dzieci pochodzące z innych Powiatów/Miast. Głównymi przyczynami umieszczania dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem lub dzieci pochodzących z innych miast na terenie Miasta Ruda Śląska są w szczególności: orzeczenia sądu o umieszczeniu dzieci u krewnych, którzy zamieszkują poza Miastem Ruda Śląska lub na jego terenie; rodziny zastępcze zawodowe, które przyjmują dzieci z miasta, które pokrywa koszty utrzymania dzieci oraz wynagrodzenie rodziny zastępczej; przeprowadzenie się rodziny zastępczej na teren innego powiatu lub do Miasta Ruda Śląska.

<i>Ilość zawartych porozumień pomiędzy jednostkami samorządów terytorialnych w latach 2018-2020</i>			
<i>Porozumienia dotyczące:</i>	<i>2018r.</i>	<i>2019r.</i>	<i>2020r.</i>
Umieszczenia dzieci z Rudy Śląskiej poza powiatem	79	86	92
Przyjęcia dzieci spoza Rudy Śląskiej na teren miasta	70	70	64
Aneksy do porozumień	15	11	5

- Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, stosownie do obowiązujących przepisów, są objęci pomocą, która ma na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem lokalnym. Usamodzielniani wychowankowie otrzymują m.in. pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie, na zagospodarowanie oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

**Liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy zostali objęci pomocą
w latach 2018-2020**

Formy pomocy	2018r.	2019r.	2020r.
Kontynuowanie nauki	118	76	95
Usamodzielnienie	34	21	13
Zagospodarowanie	30	22	9
Odpowiednie warunki mieszkaniowe	13	14	14

Dzięki pomocy pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej w usamodzielnieniu, pełnoletnie osoby przebywające w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych mają zapewniony start w dorosłość.

INFRASTRUKTURA PIECZY ZASTĘPCZEJ W RUDZIE ŚLĄSKIEJ (stan na 31.12.2020 roku)

Legenda:

▲ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ■ Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych ■ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 ■ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 ■ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 ■ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 ■ Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 5 ■ Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie | <ul style="list-style-type: none"> ○ Ośrodek Święta Elżbieta
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego Nr 1
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego Nr 2 ◆ Rodzinne Domy Dziecka
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego ● Rodziny zastępcze zawodowe |
|--|--|

3. Diagnoza systemu pieczy zastępczej wynikająca z analizy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w latach 2018-2020.

Podczas realizacji Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Rudzie Śląskiej na lata 2018 - 2020 kierowano się poniższymi zasadami:

- a) dobrem dzieci, które potrzebują ochrony i pomocy ze strony dorosłych,
- b) współpracą interdyscyplinarną z instytucjami działającymi na rzecz dziecka,
- c) zapewnieniem dzieciom dobrej opieki w troskliwym środowisku wychowawczym,
- d) zaspokojeniem potrzeb emocjonalnych, zdrowotnych, edukacyjnych dzieci, w trosce o harmonijny rozwój i samodzielność życiową dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Każdemu dziecku pozbawionemu opieki rodzicielskiej zapewniono pieczę w instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej, zarówno na terenie Miasta Ruda Śląska, jak i na terenie innych powiatów. Łączną ilość dzieci przebywających w przestrzeni pieczy zastępczej w latach 2018 -2020 przedstawia poniższa tabela.

<i>Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2018-2020</i>				
<i>Formy pieczy zastępczej</i>		<i>2018r.</i>	<i>2019r.</i>	<i>2020r.</i>
Rodziny zastępcze, w tym:				
a.	na terenie Miasta:	372	378	380
b.	poza terenem Miasta:	71	71	73
Placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym:				
a.	prowadzone przez Miasto:	146	144	126
b.	poza terenem Miasta	15	15	12
ŁĄCZNIE		604	608	591

Mając na uwadze powyższe zasady podjęto następujące działania w zakresie pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2018 - 2020:

- przeprowadzono okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych: średnio 500 rocznie,
- opracowano plany pomocy dziecku: średnio 500 rocznie,
- wzięto udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Rodzinnych Domach Dziecka i Placówkach Socjalizacyjnych: średnio 150 rocznie,
- dokonano ocen rodzin zastępczych: średnio 120 rocznie,
- sporządzono pisma służące pozyskiwaniu informacji na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub jego sytuacji szkolnej: średnio 700 rocznie,

- przestano sprawozdania do sądu o całokształcie sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej: średnio 600 rocznie,
- sporządzono pisma do sądu m.in. o zmianę zarządzeń opiekuńczych, uregulowanie sytuacji prawnej, rozwiązanie rodziny zastępczej: około 150 rocznie,
- monitorowano sytuację usamodzielnianego wychowanka w miejscu pobytu tymczasowego: około 350 razy w ciągu roku,
- sporządzono Indywidualne Programy Usamodzielnienia: około 300 rocznie,
- przestano zgodnie z właściwością miejscową programy usamodzielnienia: około 30 rocznie,
- przyjęto wnioski o pomoc zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla usamodzielnianych wychowanków: około 200 rocznie,
- przestano zgodnie z właściwością miejscową wnioski o pomoc: średnio 10 rocznie,
- sporządzono opinie o rodzinach zastępczych w celu umieszczenie większej ilości dzieci w rodzinie zastępczej, podejmowania dodatkowego zatrudnienia osób w rodzinach zastępczych, przekwalifikowania rodziny zastępczej niezawodowej na rodzinę zastępczą zawodową: średnio 20 rocznie,
- sporządzono pisma, zaświadczenia i adnotacje urzędowe: około 1200 rocznie,
- obsługiwano widzenia rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi: około 70 rocznie,
- pełniono funkcję opiekuna usamodzielnienia,
- współpracowano z rodzinami zastępczymi spoza powiatu (wymiana informacji o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej i zdrowotnej dzieci, konsultowanie i koordynacja działań),
- współpracowano z Ośrodkiem Adopcyjnym, w celu zgłaszania do adopcji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną i koordynowania spraw adopcyjnych,
- współpracowano z Działem Asysty Rodzinnej w celu koordynowania pracy z rodziną naturalną,
- zorganizowano Festyn Rodzin Zastępczych w latach 2018 i 2019, z uwagi na stan epidemii zaplanowany Festyn w 2020 roku nie odbył się,
- zorganizowano we współpracy ze Stowarzyszeniem POMOCNI wyjazd integracyjny do Brennej pn. „Być razem, być blisko” dla 40 osób z rodzin zastępczych zawodowych,
- uzyskano zgodę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację programu szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze pt. „DOM”,
- poszukiwano i pozyskiwano rodziny zastępcze, prowadzono nabór na Szkolenie Rodzin Zastępczych oraz inne szkolenia, uroczystości czy kolonie dla dzieci,

- opracowano i przeprowadzono warsztaty dla rodzin zastępczych,
- wykonywano badania kandydatów na rodziny zastępcze,
- opiniowano kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu: około 50 rocznie,
- psycholodzy przeprowadzili rebadania rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych: średnio 30 rocznie,
- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej odbywają rocznie około 1300 wizyt w środowisku,
- specjaliści pracy socjalnej kontaktowali się z wychowankami średnio 1000 razy w ciągu roku i podjęli 500 razy wizyty w środowisku, kierowali około 10 wychowanków rocznie do miejsca pobytu tymczasowego oraz monitorowali ich funkcjonowanie,
- kontakt z psychologami podejmowało około 200 osób rocznie i na ich rzecz wykonywano około 1000 usług psychologicznych,
- podejmowano działania interwencyjne obejmujące zabezpieczenie dziecka w pieczy zastępczej oraz realizację postanowień Sądu Rejonowego o zabezpieczeniu dzieci: średnio 30 dzieci rocznie,
- prowadzono różnego typu grupy szkoleniowe dla rodziców zastępczych: średnio 30 uczestników na rok,
- przeprowadzano działania na rzecz dzieci z problemem FAS, sporządzano diagnozy neurorozwojowe oraz programy nerostymulacji, wydano około 10 opinii rocznie
- uzyskano dofinansowanie w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w 2018 i 2019 roku
- brano udział w szkoleniach i konferencjach,
- wypłacano świadczenia pieniężne na pokrycie utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie miasta: średnio 4 614 świadczeń rocznie dla 221 rodzin,
- wypłacano świadczenia pieniężne na pokrycie utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych poza terenem Miasta Ruda Śląska: średnio 821 świadczeń dla 50 rodzin,
- prowadzono sprawy związane z wypłacaniem wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzin pomocowych oraz osobom do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich: średnio 389 świadczeń rocznie,
- wypłacano środki pieniężne na pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej: średnio 885 świadczeń dla 122 wychowanków,

- zapewniono środki na funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Ruda Śląska,
- wydano średnio 2 801 rocznie decyzji administracyjnych dotyczących pieczy zastępczej,
- prowadzono postępowania administracyjne związane z odpłatnością rodziców naturalnych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- opracowywano i prowadzono sprawy związane z porozumieniami między powiatami w sprawie umieszczania i ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz partycypowania w kosztach wynagrodzeń dla rodzin zastępczych,
- przygotowywano i realizowano umowy i aneksy do umów związanych z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz pełnieniem funkcji rodziny pomocowej lub osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich,
- prowadzono ścisłą współpracę z Sądem Rodzinnym, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz innymi instytucjami pomocowymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka,
- sporządzano okresowe i jednorazowe sprawozdania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy i przekazano je właściwemu organowi nadrzędnemu.

4. Założenia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2020-2023

Po analizie 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej z lat 2018-2020 pojawiają się założenia do nowego programu na lata 2021-2023.

Podczas realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istotne jest szczególne zwrócenie uwagi na podejmowanie rzetelnych działań utrzymania dziecka w rodzinie biologicznej. W przypadku, gdy jest to niemożliwe, należy ukierunkować wysiłki na realizację działań skutkujących wzrostem liczby rodzinnych form pieczy zastępczej jako najbardziej korzystnych dla dzieci.

W celu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska należy:

1. Rozwijać nadal rodzinne formy pieczy zastępczej, poprzez:
 - a) promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej,
 - b) tworzenie nowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, utrzymanie na dotychczasowym poziomie systemu szkoleń i kursów przygotowawczych dla kandydatów na rodziny zastępcze,

- c) wspieranie ustanowionych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka poprzez doskonalenie systemu pomocy specjalistycznej: pedagogicznej i psychologicznej udzielanej rodzinom zastępczym,
 - d) zwrócenie szczególnej uwagi na przeciwdziałanie problemom wychowawczym w rodzinach zastępczych poprzez zintensyfikowanie pomocy specjalistycznej.
2. Zachować system instytucjonalnej pieczy zastępczej w procesie opieki i wychowania dzieci poprzez prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych przez Miasto Ruda Śląska i współpracę z nimi.
 3. Wspierać proces usamodzielniania pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych m.in. poprzez:
 - a) pomoc w zapewnieniu pełnoletnim wychowankom odpowiednich warunków mieszkaniowych sprzyjających zdobywaniu umiejętności życiowych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania,
 - b) stworzenie warunków do aktywizacji społecznej i zawodowej,
 - c) udzielanie pomocy specjalistycznej,
 - d) pracę socjalną,
 - e) pomoc finansową.
 4. Podnosić jakość świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
 5. Rozwijać współpracę z sektorem NGO w celu budowy systemu wsparcia pieczy zastępczej oraz wspólne realizowanie działań w ramach projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych.
 6. Współdziałać z placówkami edukacji publicznej - oferty dodatkowych zajęć wyrównawczych dla dzieci z rodzin zastępczych.

5. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023

Plan limitów rodzin zastępczych zawodowych zawarty w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Rudzie Śląskiej na lata 2018-2020 nie został w pełni wykonany, ponieważ w 2020 roku nie zawarto umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej z powodu braku kandydatów. Dlatego też kierując się dobrem dzieci z terenu Miasta należy określić, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nowy coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

W latach 2021-2023, zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, planuje się utworzenie nowych zawodowych rodzin zastępczych w ilości:

Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023	
Rok	Ilość nowych rodzin zastępczych zawodowych
2021	1
2022	1
2023	1

W przypadku, gdy zaistnieje możliwość wykorzystania innych środków finansowych, między innymi z budżetu Państwa, programów ogłaszanych przez Ministerstwo lub finansowanych ze środków unijnych, istnieje możliwość zwiększenia limitów rodzin zastępczych zawodowych na poszczególne lata.

Powyższe limity nie dotyczą tworzenia rodzin zastępczych zawodowych w przypadku całkowitego finansowania lub współfinansowania wszystkich świadczeń przysługujących rodzinie wypłacanych przez inny powiat. W tym wypadku warunkiem utworzenia zawodowej rodziny zastępczej jest wyłącznie zgoda powiatu zobowiązanego do finansowania lub współfinansowania takiej rodziny.

6. Wytyczne do Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023

1. Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza rodziną biologiczną:
 - a) udział w kampaniach promujących idee rodzicielstwa zastępczego,
 - b) rozwój zawodowych i niezawodowych form opieki nad dzieckiem, z uwzględnieniem rodzin specjalistycznych oraz rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego,
 - c) pozyskiwanie i przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej, zawodowej rodziny zastępczej i do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - d) wspieranie rodzin zastępczych w podejmowaniu działań i współpracy z instytucjami działającymi na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych,
 - e) budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego, pozwoli to na pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i odciążenie już istniejących rodzin zastępczych,
 - f) prowadzenie procesu diagnostyczno-kwalifikacyjnego pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
 - g) współpraca i koordynacja instytucji i służb działających na terenie Miasta na rzecz aktywizacji rodziny naturalnej w celu poprawy własnej sytuacji życiowej oraz zmiany stylu życia,

- h) współpraca z rodzicami biologicznymi dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej na rzecz reintegracji rodziny,
 - i) liczne sytuacje zobowiązujące do konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w trybie interwencyjnym wymuszają pilną potrzebę utworzenia dodatkowych miejsc interwencyjnych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nowych rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowi rodzinnych.
2. Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych:
- a) systematyczne przygotowywanie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych do procesu usamodzielnienia,
 - b) kształtowanie pozytywnego wizerunku wychowanka pieczy zastępczej,
 - c) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki oraz zagospodarowywanie,
 - d) umożliwienie pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym usamodzielnianym wychowankom, którzy po uzyskaniu pełnoletności nie mają możliwości zamieszkania z rodziną biologiczną lub w innych zasobach,
 - e) współpraca instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz kompleksowego wsparcia usamodzielnianych wychowanków,
 - f) organizowanie wsparcia poprzez udzielanie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, pracownika socjalnego - celem zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
 - g) wzmożenie działań opiekunów usamodzielnienia.
3. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w Mieście:
- a) szkolenia już istniejących rodzin zastępczych: spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych, prowadzących rodzinny dom dziecka,
 - b) poradnictwo specjalistyczne - prawne, psychologiczne, socjalne dla rodzin zastępczych,
 - c) wspieranie rodziców zastępczych w wypełnianiu funkcji wychowawczej, opiekuńczej,
 - d) inicjowanie i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych,
 - e) wypłacanie świadczeń: rodzinom spokrewnionym, niezawodowym, zawodowym, prowadzącym rodzinny dom dziecka,

- f) umożliwienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, (w tym psychologicznej i pedagogicznej),
 - g) usługi wolontariuszy na rzecz rodzin zastępczych.
4. Sukcesywne podnoszenie jakości świadczonych usług i standardów pracy w zakresie pieczy zastępczej:
- a) doskonalenie zawodowe oraz podnoszenie kwalifikacji kadry realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej poprzez udział w szkoleniach i konferencjach w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,
 - b) upowszechnianie dobrych praktyk w obszarze opieki nad dzieckiem i rodziną,
 - c) współpraca z podmiotami i instytucjami - interdyscyplinarne podejście do założeń ustawy, które pozwoli na podniesienie jakości i profesjonalizacji pomocy na rzecz systemu wsparcia rodziny i rozwoju pieczy zastępczej.
5. Realizacja projektów socjalnych, zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030, które zgodne są z celem strategicznym „Rozwijanie efektywnego systemu pomocy i integracji społecznej” oraz kierunkami działań: „Wprowadzanie i rozwijanie nowatorskich działań w obszarze pomocy i integracji społecznej” i „Rozwój i doskonalenie systemu pieczy zastępczej”. Projekty socjalne zawarte w strategii:
- a) Rodzicielstwo zastępcze - popularyzowanie idei,
 - b) Program szkolenia dla rodzin zastępczych „Dom”,
 - c) Tworzenie na terenie miasta Ruda Śląska zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
 - d) Pomoc koordynatora pieczy zastępczej,
 - e) „Nie musisz być sam” - system wsparcia dla rodzin zastępczych,
 - f) Pomoc psychologiczna rodzinie zastępczej,
 - g) Piecza zastępcza realizowana przez placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego,
 - h) Prowadzenie Rodzinnych Domów Dziecka - placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
 - i) Pomoc psychologiczna dla osób usamodzielnianych,
 - j) Mieszkania chronione.

Program będzie podlegał monitoringowi i ewaluacji, które będą uwzględniać:

1. Ocenę stopnia realizacji założeń i wytycznych zawartych w programie.
2. Ocenę efektów podejmowanych działań.
3. Ocenę realizacji poszczególnych projektów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.
4. Coroczne sprawozdanie z realizacji programu.

Wskaźniki ewaluacji:

1. Liczba ustanowionych rodzin zastępczych.
2. Liczba przeszkolonych rodzin zastępczych.
3. Liczba usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
4. Liczba dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych powracających do rodzin naturalnych.
5. Liczba dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych z zakończonym procesem adopcyjnym.
6. Liczba rodzin zastępczych objętych pomocą organizatora.
7. Liczba świadczeń wypłaconych rodzinom zastępczym oraz usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

Ewaluacja pozwoli na:

1. Rozwijanie form opieki nad dzieckiem dostosowanych do potrzeb istniejących w Mieście.
2. Zwiększenie skuteczności działań na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.
3. Nakreślenie dalszych kierunków oraz uaktualnienie potrzeb w celu działań na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska.

Program rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021-2023 zawiera założenia i wytyczne podejmowane przez Miasto w kierunku rozwoju i integracji działań mających na celu wsparcie rodziny i dziecka.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

Aleksandra Skowronek